

ፍልሰታ ለማርያም፡- ሞት በጥር በነሐሴ መቃብር

ፍልሰታ ማለት ፈለሰ ከሚለው የግእዝ ቃል የተገኘ ሲሆን ከአንድ ቦታ ወደ ሌላ ቦታ ማዛወር የነበሩበትን ሀገር ለቆ ወደ ሌላ ሀገር መሰደድ መፍለስ ማለት ነው። ጾመ ፍልሰታ ሲባልም የእመቤታችንን ሥጋ ከጌቴሰማኒ ወደ ገነት መፍለስን በኋላም በገነት በፅኑ ሕይወት ሥር ከነበረበት መነሣቱን ለማመልከት የሚነገር ነው።

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም 64 ዓመት በዚህ ዓለም ኖራ በሞት ከተለየች በኋላ እንደ አንድ ልጅዋ ሞታ መነሣቷንና ዕርገቷን ያዩ ዘንድ ሐዋርያት ከነሐሴ 1 እስከ 16 የጾሙት ጾም ነው። ጾመ ፍልሰታ ከሰባቱ ዐበይት አጽዋማት አንዱ ሆኖ በቀኖና እንዲጸም ከተወሰነበት ጊዜ ጀምሮ ምእመናን ይጸሙታል።

እመቤታችን በ5485 ዓ.ዓ ከአባቷ ከአያቱም ከአናቷ ከሐና “እም ሊባኖስ ትወጽዕ መርዓት። ከሊባኖስ ሙሽራ ትወጣለች” ተብሎ በተነገረው መሠረት ነሐሴ 7 ቀን ተጸነሰች። ግንቦት አንድ ቀን ሊባኖስ በምትባል ወረዳ በብጽኦት እንደተወለደች የቤተክርስቲያን ታሪክ በሰፊው ያስረዳል። በጾም በጸሎት በአስተባባሪነት የተገኘች ናት። ንጽሕት በመሆኗም ማኅደረ እግዚአብሔር ሆናለች።

እመቤታችን ከእናትና ከአባቷ ዘንድ ሦስት ዓመት፣ በቤተ መቅደስ 12 ዓመት፣ ከልጅዋ ከወዳጅዋ ከኢየሱስ ክርስቶስ ዘንድ 33 ዓመት ከሦስት ወር፣ ከዮሐንስ ወልደ ነጉድጓድ ዘንድ 14 ዓመት ከዘጠኝ ወር ጠቅላላ ድምር 64 ዓመት ሲሆናት ጥር 21 ቀን በ49 ዓመተ ምሕረት ከዚህ ዓለም በሞት ተለይታለች።

ነቢያት አስቀድመው ስለ እመቤታችን እረፍትና ትንሳኤ በምሥጢር ተናግረዋል። ነቢዩ ዳዊት በመዝሙር /መዝ 136, 8/ “አቤቱ ወደ ዕረፍትህ ተነሥ አንተና የመቅደስህ ታቦት” ብሎአል። ፈጣሪዬ ሆይ ምእመናንን ወደምታሳርፍበት ወደ መንግሥተ ሰማያት የመቅደስህን ታቦት ድንግል ማርያምን ይዘህ ተነሥ ሲል ነው። ይህም እመቤታችን እንደ ልጅዋ ትንሣኤ መነሣቷን የሚያመለክት ነው። ታቦት ያላትም ማደሪያው ስለሆነች ነው።

ጠቢቡ ሰሎሞን “ወዳጄ ሆይ ተነሺ ወብቴ ሆይ ነይ እነሆ ከረምት አለፈ ዝናቡም አልፎ ሄደ አበቦች በምድር ላይ ተገለጡ። የዜማም ጊዜ ደረሰ የቀረ... ቃል በምድራችን ተሰማ። በለሱ ጐመራ ወይኖችም አበቡ መዓዛቸውንም ሰጡ። ወዳጄ ሆይ ተነሺ ወብቴ ሆይ ነይ” ሲል ስለ እመቤታችን በምሳሌ ተናግሮአል። /መጋ 2, 10-13/

ወዳጁን ወብቱን ተነሺ ነይ እያለ የተጣራው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ተጠሪዋም እመቤታችን ናት። እነሆ ከረምት አለፈ ማለት በስደት በአይሁድ የዘወትር ጠላትነት በልጅዋ መከራና ስቅለት ስምዖን በቤተ መቅደስ እንደተናገረ ልቧ በሀዘን ሠይፍ የተከፈለበት በሀዘን ፍላጻ የተወጋበት የመከራ ክረምት /ወቅት/ አልፎ የክርስቶስ ሕመም ፣ ሞቱ፣ ቤዛነቱ ተፈጽሟል። ትንሣኤው በምድር ላይ ተገልጧል፤ ተሰብኳል ማለት ነው። በምድራችን አበባ ታይቷል ማለት የሐዋርያት ድምፅ በምድር ሁሉ ደርሷል ማለት ነው። ነቢዩ ዳዊት ድምፃቸው ወደ ምድር ሁሉ ቃላቸውም እስከ ዓለም ዳርቻ ወጣ ብሎ ስለ ሐዋርያት የተናገረው በዓለም ያለውን መከራ ስድት ሲገልጽ ነው። /መዝ 18, 4/

የዜማም ጊዜ ደረሰ ያለው የመከራን ጊዜ ነው። ሸለቆችም በእህል ተሸፈኑ በደስታ ይጮሃሉ፤ ይዘምራሉም ተብሏል። /መዝ 14, 13/ የመከር ጊዜ ደረሰ የተባለው መከር የፍሬ ጊዜ በመሆኑ ክርስትና አፍርቷል ማለት ነው። በለሱ ጐመራ ማለት ደግሞ በጐ ምግባር ፍሬ ሳይፈሩ የነበሩ ሰዎች በጐ ምግባር መሥራት መጀመራቸውን የሚያሳይ ነው። በመጨረሻም ወይኖች አብባባል፣ መዓዛቸውንም ሰጥተዋል እንደተባለ በመላው ዓለም አብያተ ክርስቲያናት በሃይማኖት ማበብ መዓዛ ምግባራቸውን ማቅረብ ከጀመሩ በኋላ እመቤታችን ዐረፈች።

እመቤታችን ጥር 21 ቀን ዕረፍት በሆነበት ዕለት ሐዋርያት የእመቤታችንን ሥጋ ለማሳረፍ ወደ ጌቴሰማኒ መካነ ዕረፍት /የመቃብር ቦታ/ ይዘው ሲሄዱ አይሁድ በቅንዓት መንፈስ ተነሣሥተው “ቀድሞ ልጅዋን በሦስተኛው ቀን ከሙታን ተነሳ። በአርባኛው ቀን ወደ ሰማይ ዐረገ። እንደገናም ተመልሶ ይህን ዓለም ለማሳለፍ ይመጣል። እያሉ በማስተማር ሕዝቡን ፈጽመው ወስደውታል። አሁን ደግሞ ዝም ብለን ብንተዋት እርሷንም እንደ ልጅዋ ተነሣች ዐረገች እያሉ በማስተማር ሲያውኩን ሊኖሩ አይደለምን? ኑ ተሰብስቡና በእሳት እናቃጥላት ብለው ተማክረው መጥተው ከመካከላቸው ታውፋኒያ የተባለው ጐብዝ አይሁዳዊ ተመርጦ ሄዶ የእመቤታችንን ሥጋ የተሸከሙትን አልጋ ሸንኮር ያዘ። የአልጋውን ሸንኮር በያዘ ጊዜ የእግዚአብሔር መልአክ በእሳት ሠይፍ ሁለት እጁን ስለ ቆረጣቸው ከአልጋው ሸንኮር ላይ ተንጠልጥለው ቀሩ። ታውፋንያ በፈጸመው ድርጊት ተጸጽቶ ወደ እመቤታችን ስለተማጸነ በኅቡዕ ተአምር የተቆረጡ እጆቹን እንደ ቀድሞ አድርጋ ፈውሳዋለች /ስንክሳር ዘጥር/።

የእግዚአብሔር መልአክ የእመቤታችንን ሥጋ ከሐዋርያው የሐንሰ ጋር ተድላ ደስታ ወደ አለባት ገነት በመንፈስ ቅዱስ ተነጠቁ። ጌታም የእመቤታችንን ሥጋ ታወጣ ዘንድ ምድርን እንዲጠሩዋት ሰባቱን የመላእክት አለቆች አዘዛቸው። እነርሱም ትወጧ ዘንድ እግዚአብሔር አዘኛል አሏት። ያን ጊዜም ከፅኑ ሕይወት በታች ካለ መቃብር የእመቤታችንን የማርያም ሥጋዋ ወጣ። ጌታችንም ዘላለማዊ ወደሆነ መንግሥተ ሰማያት መላእክት እና ሰማዕታት እየሰገዱላት አሳረጓት። ንጉሥ ዳዊት “በወርቅ ልብስ ተጐናጽፋ ተሸፋፍና ንግሥቲቱ በቀኝህ ትቆማለች” እንዳለ። /መዝ 44, 9/

ወንጌላዊ የሐንሰም ከእርሷ በረከትን ተቀብሎ ተመልሶ ከሰማይ ወረደ። ሐዋርያት ተሰብስበው ስለ እመቤታችን ሥጋ ፈጽሞ ሲያዘኑና ሲተከዙ አገኛቸው። እርሱም እንዳየ እንደሰማ ሥጋዋም በታላቅ ክብር ማረጉን ነገራቸው። ሐዋርያትም ዓመት ሙሉ ቆዩ። የነሐሴም ወር በባተ /በገባ/ ቀን የሐንሰ እንዲህ አላቸው። የእመቤታችንን ሥጋዋን ለማየት ኑ፤ ሁለት ሰባኤ በመጸም እንለምን አለ። በጾም በጸሎት ሰባኤ ያዙ፤ ጌታም የእመቤታችንን ሥጋ አምጥቶ ስለሰጣቸው በታላቅ ዝማሬ፣ በውዳሴና በጽኑ ምሕላ ወስደው ቀድሞ በተዘጋጀው መካነ እረፍት በጌቴሰማኒ ቀበሯት።

የእመቤታችን የቀብር ሥነ ሥርዓት በተፈጸመ ጊዜ ከአሥራ ሁለቱ አንዱ ቶማስ አልነበረምና ከሀገረ ስብከቱ በደመና ተጭኖ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመጣ እመቤታችን በተቀበረች በሦስተኛው ቀን እንደ ልጅዋ ትንሣኤ ተነሥታ ስታርግ ያገኛታል። ትንሣኤዋን ሌሎቹ ሐዋርያት አይተው ለእርሱ የቀረበት መስሎት ተበሳጭቶ “በመጀመሪያ የልጅሽን ትንሣኤ አሁን ደግሞ የአንቺን ትንሣኤ ሳላይ ቀረሁ” ብሎ ከማዘኑ የተነሣ ከደመናው ተወርውሮ ሊወድቅ ቃጣው። እመቤታችንም ከእርሱ በቀር ሌሎቹ ሐዋርያት ትንሣኤዋን እንዳላዩ ነግራው አጽናንታው ሄደም ለሐዋርያት የሆነውን ሁሉ እንዲነግራቸው አዝዛው ምልክት ይሆነው ዘንድ ሰበናን /መግነዚን/ ሰጥታው ዐረገች።

ሐዋርያው ቶማስም ኢየሩሳሌም በደረሰ ጊዜ እመቤታችንን እኮ ቀበርናት ብለው ነገሩት እርሱም “ሞት በጥር በነሐሴ መቃብር እንዴት ይሆናል?” አላቸው። “አንተ እንጂ የጌታን ትንሣኤ ተጠራጠርክ አሁንም አታምንምን?” ብለው በቅዱስ ጴጥሮስ መሪነት ወደ እመቤታችን መካነ መቃብር ይዘውት ሄደው መቃብሩን ቢከፍቱ ሥጋዋን አጡት። ደነገጡም። ቶማስም “አታምኑኝም ብዬ እንጂ እመቤታችን ተነሥታ ዐርጋለች” ብሎ የሆነውን ሁሉ ነገራቸው። ለማረጋገጫ ምልክት እንዲሆን የሰጠችውን ሰበኛን አሳያቸው። ሰበኛን /መግነዚን/ ለበረከት ቆራርጠው ከተከፋፈሉ በኋላ ወደየአህጉረ ስብከታቸው ሄደዋል።

ሐዋርያትም ትንሣኤሽን ቶማስ አይቶ እኛ እንዴት ይቀርብናል ብለው ከነሐሴ አንድ ቀን ጀምረው ሱባኤ ገቡ። በሱባኤው መጨረሻ በነሐሴ አሥራ ስድስት ቀን ጌታችን ጸሎታቸውን ተቀብሎ እመቤታችንን መንበር፣ ቅዱስ ጴጥሮስን ንፍቅ /ረዳት/ ቄስ፣ ቅዱስ እስጢፋኖስን ገባሬ ሰናይ /ዋና/ ዲያቆን አድርጎ ቀድሶ ሁሉንም ከአቆረባቸው በኋላ የእመቤታችንን ዕርገቷን ለማየት አብቅቷቸዋል።

ቤተክርስቲያናችንም ሥርዓት ሠርታ ከሰባቱ ዓበይት አጽዋማት ተርታ አስገብታ ይህን ታላቅ የበረከትና የምሥጢር መግለጫ ጸም እንድንጸም አድርጋናለች። ሐዋርያት ያዩትን ድንቅ ምሥጢር የእመቤታችንን ትንሣኤ ዕርገት ለማየትና ከሐዋርያት አበው በረከት ለመሳተፍ ጌታችን “ልጆቼ” ይላቸው ለነበሩ ሐዋርያት አምሳል ሕፃናትና ወጣቶች፣ ሴቶችና ወንዶች፣ አረጋውያንም የጸመ ፍልሰታን መድረስ በናፍቆት እየጠበቁ በየዓመቱ በጸም በጸሎት ያሳልፉታል።

የእመቤታችን ትንሣኤና ዕርገት መታሰቢያ /በጸመ ፍልሰታ/ ወቅት ብዙዎች ከቤታቸው ተለይተው በመቃብር ቤት ዘግተው፣ አልጋና ምንጣፍ ትተው፣ በመሬት ላይ ተኝተው ዝግን ጥሬ እፍኝ ውኃ እየቀመሱ በጸምና በጸሎት በመትጋት በታላቅ ተጋድሎ ይሰነብታሉ። በሰሙነ ፍልሰታ ምእመናን ለእመቤታችን ያላቸውን ጽኑና ጥልቅ ፍቅር የሚያሳዩበት ነው።

ጌታችን ሦስት መዓልት ሦስት ሌሊት በክርስ መቃብር ቆይቶ ሙስና መቃብር ሳያገኘው፣ መግነዝ ፍቱልኝ መቃብር ክፈቱልኝ ሳይል በሥልጣኑ እሑድ በመንፈቀ ሌሊት እንደተነሣ ሁሉ እርሷም በተቀበረች በሦስተኛው ቀን ማሳደረ መለኮት ናትና ሙስና መቃብር ሳያገኛት መግነዝ ፍቱልኝ፣ መቃብር ክፈቱልኝ ሳትል የልጅዋ ሥልጣን ኃይል ሆኗት መነሣቷን ትንሣኤዋ “ከመ ትንሣኤ ወልዳ፤ እንደ ልጅዋ ትንሣኤ” ነው ተብሎ ሲከበርላት ይኖራል።

በዚሁ በነሐሴ 16 ቀን የሰማዕቱ የቅዱስ ጊዮርጊስ ፍልሰቱ ነው። ሥጋው ከፋርስ ሀገር ወደ ሀገሩ ወደ ልዳ በክብር የፈለሰበት ነው። ፍልሰቱን ከፍልሰትሽ አድርገልኝ፣ ብሎ ለምኗት ስለነበር ፍልሰቱ ከእመቤታችን ፍልሰት ጋር እንዳሰበው ሆኖለታል። ስለዚህም እርሷን መውደዱ የሚያውቁ ሥዕሉን ከሥዕሏ አጠገብ ይስላሉ። በስሙ ለሚማጸኑ የድኅነት ወደብ ይሆን ዘንድ። /ሥንክሳር ዘወርኃ ነሐሴ/

ለአባቶቻችን ለቅዱሳን ሐዋርያት ጸጋና ኃይልን የሰጠች እመቤታችን በረከትና ጸጋን ታድለን። አማላጅነቷ አይለየን አሜን።

ወሰብሐት ለእግዚአብሔር